

[Jesper Simonsen.]

At man straks, den Gang Retsplejeloven kom, ikke kunde tage Skridtet fuldt ud og frigøre Dommeren for denne Opgave, skønt Loven i og før sig aabnede Adgang dertil, er ret forstaaeligt. Man kan ikke gennemføre en saa vidtgaende Ændring som den, det her drejede sig om, fra den ene Dags Aften til næste Dags Morgen, og det var det, man stod overfor. De Dommere, der sad, var fra gammel Tid indøvet og trænet i den gamle Retspleje, i de inkvisitoriske Forhør. De kunde naturligvis ikke let frigøre sig herfor, og mange Gange maatte der ogsaa næres Ængstelse derved, idet man frygtede, at Retsplejens Effektivitet skulde lide under, at man straks tog det store Skridt.

Thi paa den anden Side stod der en Anklagemyndighed, der i alt væsentligt var repræsenteret af uøvede Folk, som jo tilmed stod overfor en ny Opgave, og som derfor var overmaade vanskelig stillet; saaledes kom det hele ind i en uheldig Gænge. Dommerne tog da i Retssikkerhedens Interesse den Opgave, som Retsplejeloven ogsaa gav dem Adgang til, Afhøringen, i deres Haand, og man blev i den gamle Skure. Paatalemyndighed og Politi følte sig vel tilfredse dermed, de slap jo for Opgaven i samme Omfang, som Domstolene vilde paatage sig den, og de kunde derfor ligesom holde sig lidt mere passive, end gavnligt var, og det er efter min Mening for en stor Del Grunden til, at det hele kom ind i og blev i en uheldig Gænge. Man blev hængende i Tilstaaelsen.

Vi husker ogsaa Kritikken af Afhøringerne i Nævningesager i den første Tid; men for Nævningesagers Vedkommende tør jeg sige, at der er sket en fuldkommen Ændring, saaledes at den Dommer, der leder Nævningesagen, Retsformanden, nu afhører paa en Maade, som ikke kan berettiget Kritik. Noget andet er, at Afhøringerne overhovedet ikke burde foretages af Retsformanden; men det anviser Loven i Øjeblikket.

Hvis imidlertid den nye Retspleje skal lykkes, og vi skal komme bort fra Jagten paa Tilstaaelser, maa man fra Paatalemyndighedens og Politiets Side ind paa en noget anden Arbejdsmetode end hidtil anvendt. Man maa ind paa at finde de mange objektive Bevismomenter, som altid kan stampes frem, naar der er begaaet en Forbrydelse. Det engelske Politi har i denne Henseende en meget betydelig Øvelse, en gammel Træning, som viser sig at kunne føre til Resultater i Tilfælde, hvor man

egentlig maa staa undrende overfor, at det kan lykkes for dem.

I England er det nemlig ikke saaledes, at man kan gøre Jagt paa Tilstaaelsen. Den sigtede har slet ingen Pligt til at udtale sig, man skal advare ham imod at udtale sig; han kommer først til at udtale sig i det Øjeblik, hans Forsvarer raader ham til det. Det er et Vidnesbyrd om Rigtigheden af det anførte, at Kriminalromanen, Sherlock Holmes Romanen, er et engelsk Produkt. Hele den Maade, disse Kriminalfortællinger er bygget op paa, er Udtryk for denne, om jeg saa maa sige, objektive Metode i alt Efterforsknings-, alt Eftersøgellesarbejde, og de er Udtryk for, at man i England interesserer sig for at dyrke denne Metode og har en vis Skoling i den.

Jeg anser det derfor for meget heldigt, at Lovforslaget nu anordner, at en Afhøring af den sigtede kun maa ske i Retten. Det er utvivlsomt et betydeligt Skridt fremad. Endvidere er det overmaade heldigt, at Afhøringen nu tages bort fra Dommerne, og at den overlades til Parterne.

Man kan dør rejse det Spørgsmaal, om Afhøringen saa bør begynde med, at Anklagemyndigheden faar Lov at stille sine Spørgsmaal, eller det, som foreslaaet, bør være Forsvareren, der først afhører den tiltalte. Meget kunde tale for, at det er Anklagemagten, der stiller Spørgsmaal først; men jeg er dog kommet til det Resultat, at den foreslaaede Ordning vistnok er den bedste. Thi hvis det bliver Anklagemagten, der skal begynde med at afhøre, vil man let glide ind i en Eksamination, der fremdeles tilsigter at fremkalde en Tilstaaelse; der er den Tilbøjelighed til at blive staaende derved og ligesom koncentrere alle Bestræbelser i den kriminelle Retsplejes Forundersøgelse paa dette at faa saadant et Grundlag, at man gennem Eksamination af den tiltalte kan fremkalde Tilstaaelsen. Naar det derimod er Forsvareren, der skal føre den tiltalte frem som bidragydende Part til Sagens Oplysning, tror jeg, al Fristelse til at glide ind i uheldige Baner er udelukket.

Men saa opstaa der et andet Spørgsmaal, og det er, om det er paa det rigtige Tidspunkt under Domsforhandlingen, at Afhøringen efter Lovforslaget skal ske. Saa vidt jeg skønner, gaar Lovforslaget ud paa, at man begynder med at afhøre den sigtede. Man begynder med at spørge ham, om han erklærer sig skyldig eller ikke, og saa begynder Afhøringen af ham.

Hvis han erklærer sig skyldig, er der vist ikke noget at indvende imod, at han